

Lasten ja nuorten kuuleminen Osallisuuden oikea-aikaisuus ja tiedottaminen

Osallisuuden vaikutuksista tiedottaminen on tärkeää, jotta lapset ja nuoret tietävät mikä vaikutus heillä oli.

Lasten ja nuorten osallisuus pitää dokumentoida ja varmistaa, että heillä on mahdollisuus tutustua osallisuuden tuloksiin. Osallisuuden vaikutukset pitää esittää selkeässä, konkreettisesti ja ymmärrettävässä muodossa.

Aika ajoin on hyvä selvittää lasten kokemuksia osallisuudesta ja toiminnan vaikuttavuudesta. Osallisuuden systemaattisen arvioinnin perusteella osallisuusprosesseja on kehitettävä suuntaan, joka poistaa mahdollisia epäonnistumisen kokemuksia.

Lasten ja nuorten osallisuudesta tulisi tiedottaa kohderyhmän lisäksi myös aikuisväestöä. Näin eri ryhmien tarpeet ja näkemykset tulevat laajalti kansalaisten tietoon ja voivat lisätä ymmärrystä.

Päätöksiä valmisteltaessa ja prosessia suunniteltaessa tulisi miettiä, missä vaiheessa prosessia lasten tulee olla mukana. Tämän ohella on mietittävä osallisuuden vaikuttavuutta eli sitä, miten osallisuuden tuloksia aiotaan hyödyntää sekä tehdä alustava vuorovaikutussuunnitelma.

Osallisuus voi olla kertaluontoista tai jatkuvaa. Jälkimmäinen tapa mahdollistaa, että lapsilla on paremmin mahdollisuuksia osallistua eri tavoin ja eri aikaan.

Osallisuus tulisi ajoittaa vaiheeseen, jossa se vaikuttaa.

1. *Suunnitteluvaihe.*
Osallisuus voi tarjota kokemustietoa suunnittelun pohjalle, ja voi toisaalta nostaa esiin asioita, joita ei olla osattu ottaa huomioon.
2. *Vaihtoehtojen arviointi.* Punnittaessa eri vaihtoehtojen vaikutuksia osallisuus tuottaa tietoa, jonka perusteella vaikutuksia voidaan arvioida.
3. *Toteutus.*
Kun päätöksiä viedään käytäntöön, osallisuus tuottaa tietoa implementoinnin pohjalle.
4. *Arviointi.*
Palvelujen ja päätösten järjestäminen niin, että lapset voivat osallistua niiden arviointiin, voi tukea kansalaisuutta sekä vahvistaa palvelujen ja päätösten parempaa kohdistumista kohderyhmän tarpeisiin.